Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

21 501-02 Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 3449

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 juni 2026

Hierbij bied ik u het verslag aan van de Raad Algemene Zaken van 16 juni 2026.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
T.B.W. Berendsen

kst-21501-02-3449
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

VERSLAG RAAD ALGEMENE ZAKEN VAN 16 JUNI 2026

De Raad Algemene Zaken (RAZ) vond plaats in Brussel op dinsdag 16 juni. Op de agenda stonden het *European Democracy Shield* (EDS), het Meerjarig Financieel Kader (MFK), de omnibus versimpeling regelgeving, de voorbereiding voor de Europese Raad (ER) van 18 en 19 juni, gezamenlijke verklaring wetgevende prioriteiten, *One Europe, One Market Roadmap*, Europees Semester, wetgevend programma 18 maanden, en de artikel 7-procedure van Hongarije. De Minister van Buitenlandse Zaken was niet in de gelegenheid deel te nemen. Nederland werd vertegenwoordigd door de Permanente Vertegenwoordiger bij de EU.

Ontbijt European Democracy Shield

Tijdens een ontbijtsessie spraken lidstaten met (potentiële) kandidaat-lidstaten over het *European Democracy Shield*. Lidstaten onderstreepten dat samenwerking met (potentiële) kandidaat-lidstaten mogelijkheden biedt om de democratische weerbaarheid zowel binnen als buiten de EU te verhogen. Nederland steunt deze samenwerking, onder meer op het gebied van het tegengaan van *foreign information manipulation and interference*, het vergroten van digitale en mediawijsheid, het betrekken van het maatschappelijk middenveld en burgers en het waarborgen van de integriteit van verkiezingen.

Meerjarig Financieel Kader

De Raad sprak over de voortgang van de onderhandelingen over het volgende Meerjarig Financieel Kader (MFK) en het Eigenmiddelenbesluit (EMB). Het Cypriotische voorzitterschap presenteerde een volgende versie van *de negotiating box* voor bespreking in de ER van 18 en 19 juni. In deze versie waren voor het eerst concrete financiële parameters opgenomen voor onderdelen van het toekomstige MFK. De bespreking bood lidstaten de gelegenheid om hun eerste reacties op de financiële contouren van de *negotiating box* te geven.

In lijn met de Kamerbrief kabinetsappreciatie over de negobox van 16 juni jl.[1] benadrukte Nederland, samen met een groep gelijkgezinde lidstaten die inzetten op een moderner en financieel houdbaar MFK, dat de voorliggende *negotiating box* geen basis vormt voor een akkoord. Volgens Nederland en gelijkgestemden blijft de voorgestelde omvang van de begroting te hoog en acht Nederland de voorgestelde verdeling van middelen onvoldoende toekomstgericht. Nederland benadrukte hierbij dat gemeenschappelijke schuldfinanciering geen alternatief kan zijn voor het maken van scherpe budgettaire keuzes binnen het MFK. Het volgende MFK moet beter aansluiten bij de huidige Europese uitdagingen en prioriteiten. Daarbij onderstreepte Nederland het belang van modernisering van het MFK en verdere versterking van de rechtsstaatsconditionaliteiten.

De Raad nam kennis van de verschillende posities van lidstaten. Besluitvorming over het MFK en het EMB vond niet plaats. De onderhandelingen over de financiële en horizontale aspecten van het volgende MFK worden de komende periode onder het Ierse voorzitterschap voortgezet in de RAZ en de ER.

[1] Kamerstuk 21 501-20, nr. 2404

Gedeeltelijke algemene oriëntaties (PGA's)

Het Cypriotische voorzitterschap gaf een toelichting op de uitkomsten van de onderhandelingen over de verordeningen voor het Fonds voor Nationale en Regionale Partnerschapsplannen (NRPP), het Europees Concurrentievermogenfonds (ECF) en Europa in de Wereld (Global Europe; GE). Tijdens de Raad werd voor alle drie de verordeningen een gedeeltelijke algemene oriëntatie (PGA) bereikt. Met deze PGA's heeft de Raad een voorlopig standpunt vastgesteld over onderdelen van de Commissievoorstellen, waarmee een belangrijke stap is gezet in de voorbereiding van de onderhandelingen met het Europees Parlement. De bereikte PGA's hebben met name betrekking op de technisch-inhoudelijke inrichting van de programma's. Zwaarwegende financiële en budgettaire aspecten, evenals de meest politieke onderdelen van deze verordeningen, blijven onderdeel van de onderhandelingen in de RAZ en de Europese Raad op basis van de zogeheten *negotiating box*.

Nederland sprak steun uit voor het bereiken van de PGA's voor het NRPP, het ECF en GE. Nederland verwelkomde in het bijzonder dat een belangrijk deel van de voorgestelde modernisering van het MFK en de nieuwe architectuur van de Europese begroting in de teksten is behouden, evenals een versterking van de Handvest- en rechtsstaatsconditionaliteiten. Hier heeft Nederland ook stevig op ingezet. Met het bereiken van de PGA's is een belangrijke stap gezet in de behandeling van de drie sectorale verordeningen. De onderhandelingen over zwaarwegende financiële en budgettaire aspecten evenals de meest politieke onderdelen van de verordeningen, worden de komende periode voortgezet middels bespreking in de RAZ en de Europese Raad op basis van de *negotiating box*.

Omnibus versimpeling regelgeving

De Raad stond stil bij het voorzitterschapsvoortgangsrapport met betrekking tot de onderhandelingen over de verschillende omnibusvoorstellen. Het voorzitterschap lichtte toe de ambitie te hebben om zoveel mogelijk Algemene Oriëntaties en akkoorden op de omnibussen te behalen. De Commissie benadrukte het belang van een hoog ambitieniveau. Nederland steunt deze ambitieuze en horizontale aanpak. Daarbij hecht Nederland groot belang aan de borging van de snelheid en het ambitieniveau, zonder afbreuk te doen aan de bestaande beleidsdoelen.

Voorbereiding Europese Raad

Tijdens de Raad is gesproken over de ontwerpconclusies voor de ER van 18 en 19 juni. Ten aanzien van Oekraïne was er brede steun voor het verder opvoeren van de druk op Rusland, onder meer via een volgend sanctiepakket en aanvullende maatregelen tegen omzeiling. Nederland pleitte daarbij ervoor dat alle lidstaten hun steun aan Oekraïne opvoeren en de druk op Rusland verder wordt verhoogd. Over het Midden-Oosten was er waardering voor recente diplomatieke stappen, in de hoop dat deze bijdragen aan herstel van vrije scheepvaart in de regio. De Raad stond tevens stil bij de situatie in het Midden-Oosten en sprak over Iran en de situatie in de Straat van Hormuz, Libanon, Israël en de Palestijnse Gebieden. De Raad verwelkomde het *Memorandum of Understanding* (MoU), maar benadrukte tevens het belang van de uiteindelijke inhoud van de afspraken en succesvolle implementatie. Nederland acht het belangrijk dat er duidelijke afspraken gemaakt worden over het Iraanse nucleaire programma om te voorkomen dat Iran ooit een kernwapen kan ontwikkelen. Daarnaast heeft Nederland, met betrekking tot het conflict in

Israël en de Palestijnse Gebieden, onderstreept dat Europese druk op Israël nodig is om gedragsverandering te bewerkstelligen.

Ten aanzien van de mondiale economische uitdagingen benadrukten lidstaten het belang van versterking van het concurrentievermogen, onder andere via het verlagen van energiekosten, versnelling van de groene transitie, handelsverdedigingsinstrumenten en vereenvoudiging van regelgeving. Een groep lidstaten pleitte voor verwijzingen naar herziening van het *Emission Trading System* (ETS), terwijl anderen benadrukten dat het ETS de basis is voor verder verduurzaming. Nederland vroeg om volledige implementatie van *Accelerate EU* en benadrukte dat ETS als hoeksteen van het klimaat- en energiebeleid niet opnieuw moet worden opengesteld. In de discussie over het MFK heeft Nederland onderstreept dat de inhoudelijke kwaliteit van het volgende MFK boven snelheid moet gaan.

Over EU-uitbreiding bestond brede steun om tijdens de Europese Raad van oktober verder te spreken over zowel uitbreiding als de noodzakelijke interne hervormingen van de Unie. Nederland benadrukte het belang van parallel aan de toetredingsprocessen van kandidaat-lidstaten ook voortgang te maken op interne hervormingen. Tot slot was er steun voor het blijvend agenderen van veiligheid, migratie (inclusief interne grenscontroles) en de strijd tegen illegale drugshandel en -criminaliteit, inclusief betere coördinatie richting derde landen. Nederland verwelkomde in het bijzonder de aandacht voor drugshandel en -criminaliteit en de oproep tot gecoördineerde EU-actie richting derde landen.

Gezamenlijke verklaring wetgevende prioriteiten

De Raad stond kort stil bij de uitvoering van het wetgevingsprogramma. Deze gezamenlijke verklaring over wetgevende prioriteiten 2026 van de Raad, het Europees Parlement en de Europese Commissie is tijdens de ER van 18 en 19 december jl. ondertekend door de voorzitters van de drie instellingen.

One Europe, One Market Roadmap

De Raad stond stil bij de voortgang op de *One Europe, One Market Roadmap,* welke en marge van de informele ER op 23 en 24 april jl. ondertekend werd door de president van Cyprus namens de Raad, de voorzitter van de Europese Commissie en de voorzitter van het EP.

Europees Semester

De Raad keurde de horizontale notitie goed over de door de Europese Commissie voorgestelde landenspecifieke aanbevelingen. Deze notitie zal worden doorgeleid aan de Europese Raad voor bekrachtiging. De landenspecifieke aanbevelingen zullen naar verwachting uiteindelijk tijdens Ecofinraad van 10 juli worden aangenomen. Daarmee wordt de semestercyclus afgerond.

Wetgevend programma 18 maanden

Het aankomend trio-voorzitterschap, bestaande uit Ierland, Litouwen en Griekenland, presenteerde hun gezamenlijke programma. Dit programma is gestoeld op drie pijlers: 1) Vrij en democratisch Europa; 2) sterk en veilig Europa; en 3) een welvarende en concurrerende Unie. In een tijd van geopolitieke instabiliteit moet de EU slagvaardig, welvarend en veilig blijven. Nederland ziet daarbij prioriteiten zoals het versterken van de concurrentiekracht; een modern, betaalbaar en eerlijk MFK; investeringen

in defensie en veiligheid; het verminderen van migratiedruk en stimulatie van terugkeer.

Art. 7-procedure Hongarije

Tijdens de Raad werd de stand van zaken in de artikel 7-procedure besproken die in 2018 tegen Hongarije is gestart. De artikel 7-procedure tegen Hongarije is gericht op de aanhoudende zorgen over onder meer de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, corruptie en belangenverstrengeling, ruimte voor het maatschappelijk middenveld, gelijke rechten voor minderheden, academische vrijheid en mediavrijheid, privacy en gegevensbescherming.

Hongarije lichtte bij monde van Staatssecretaris Bíró-Nagy de maatregelen uit het wetgevingspakket zoals gepresenteerd door de Hongaarse regering op 9 juni jl. toe. Met het pakket aan maatregelen wil Hongarije voldoen aan de met de Commissie gemaakte afspraken over de voorwaarden voor Europese financiering. Hongarije erkende dat nog meer nodig is om te voldoen aan de zorgen in de artikel 7-procedure en gaf aan nu prioriteit te geven aan herstel van mediavrijheid en het maatschappelijk middenveld.

Conform de motie-Van Lanschot[2] en de motie Krul/Dassen[3] heeft Nederland middels een Benelux interventie steun uitgesproken over de concrete stappen en inzet van Hongarije om te voldoen aan de voorwaarden voor Europese financiering, het belang benadrukt van verdere duurzame hervormingen om alle zorgen in het kader van de artikel 7-procedure weg te nemen, en vertrouwen uitgesproken dat Hongarije deze hervormingen zal realiseren. Overige interventies hadden een vergelijkbare toon.

[2] Kamerstuk 21 501-02, nr. 3383
[3] Kamerstuk 36 866, nr. 9